

מידע כללי על הכנסת ומהלך הבחירות 2026 – מידע לשליח/ה:

בחוברת זו תקבלו מידע כללי אודות הכנסת, התפקוד שלה ודברים ייחודיים שנמצאים בה. זאת בכדי שתוכלו לבנות מערכים ותוכן מתאים לקהילות ולגילאים השונים שאתם עובדים איתם.

החוברת הזאת גם קיימת באנגלית כדי שתכירו את המושגים המתאימים באנגלית. אולם החוברת בעברית נועדה להעניק לכם את המידע, שתרגישו בנוח עם החומר, וככה תוכלו להעביר את זה בצורה הטובה ביותר לקראת בחירות 2026 בישראל. לכן היא יותר מורחבת מאשר החוברת באנגלית.

מידע כללי על הכנסת:

מהו מקור השם כנסת?

מקור השם מגיע מהגוף ההיסטורי "אנשי הכנסת הגדולה" אשר הנהיגו את היהודים בימי בית שני. יש לנו 120 חברי כנסת משום שהיו 120 חברים באנשי הכנסת הגדולה ויש לנו את הפרלמנט הקטן ביותר ביחס לגודל האוכלוסייה. זה מכיוון שאוכלוסיית מדינת ישראל התחילה עם 650,000 המיוצגים ע"י 120 חברי כנסת והמצב נשאר אותו דבר כיום כאשר מספר התושבים עומד על כ-10 מיליון כיום.

היכן נמצא משכן הכנסת? איפה היא הייתה קודם לכן?

בכנסת הראשונה בט"ו בשבט 1949 הכנסת התכנסה בבניין הסוכנות היהודית קרוב למרכז העיר בירושלים. לאחר מכן היא עברה לקולנוע "קסם" לשנה בתל אביב שקיים עד היום. לאחר מכן הוא חזר לירושלים ועבר לרחוב קינג ג'ורג' ששם כעת נמצא מוזיאון הכנסת. משכן הכנסת הנוכחית נבחר להיות הכנסת ב-1960 והוא נחנך ב-1966, כלומר כמעט 20 שנה לאחר הקמת מדינת ישראל.

הרחבה: כאשר הכנסת עברה לקולנוע "קסם", הקולנוע היה פעיל ולכן הסדרנים שהיו שם הפכו להיות הסדרנים של הכנסת והמזנון שהיה שם הוסב להיות מזנון הכנסת. כאשר הכנסת עבר לבית פרומין החליטו שלא מכובד להחזיר את הקולנוע לעבוד במקום שפעלה בו מליאת הכנסת ולכן הוקם במקום בית אופרה.

גבעת רם והאזור נקרא קריית הלאום, קריית הממשלה או קריית דוד בן גוריון, על שם ראש הממשלה הראשון של ישראל, שהגה את הרעיון לייסד את הקרייה.

מה הם הרשויות האחרות והיכן הן נמצאות?

באזור הזה קיימים שלושת רשויות השלטון של מדינת ישראל. הכנסת היא הרשות המחוקקת שמטרתה לחוקק את החוקים במדינת ישראל.

הרשות המבצעת- היא הממשלה שמטרתה היא להוציא לפועל את החוקים שחוקקו בכנסת. יש משרדי ממשלה בקריית הלאום כמו משרד האוצר, משרד החוץ ומשרד ראש הממשלה.

הרשות השופטת- מטרתה של רשות זו היא לאכוף את החוקים שנחקקו. בית המשפט העליון נמצא בקרבת מקום לכנסת. הרשות השופטת גם כוללת את מערכת בתי המשפט ברחבי המדינה של השלום והמחוזי.

כאשר המקום הזה נבחר להיות משכן הכנסת היה רעיון ששלושת הרשויות יהיו מחוברים זה לזה. אולם משה רוזטי, מזכיר הכנסת הראשונה עד השישית, הדגיש את החשיבות של העיקרון הדמוקרטי של הפרדת הרשויות, אשר אומר שהכוח של השלטון לא יהיה מצוי בידי מקום אחד או אצל בן אדם אחד ולכן יש שלוש רשויות שונות כדי להפריד בין הכוחות, אשר מגדירות מה תפקידה של כל אחד והן מפקחות אחת על השנייה. למרות זאת, ההפרדה היא אינה לגמרי מוחלטת בין הרשויות מכיוון שאנו בוחרים בכנסת והממשלה צומחת מתוכה ככה ששני הגופים הללו משתלבים זה בזה.

מה התפקידים של הכנסת באופן ספציפי?

ייצוג- חברי הכנסת שאנו בוחרים צריכים לייצג את העם שבחר בהם ואנחנו רואים את הייצוגיות עם המגוון של 120 חברי הכנסת, שנפרט על כך בהמשך.

חקיקה- חברי הכנסת תפקידם לחוקק חוקים אשר יעזרו בתפקודה של מדינת ישראל וישפרו את רמת החיים של האזרחים הגרים בה.

פיקוח- תפקיד הכנסת הוא גם לפקח על פעילות הממשלה, ביטוי של הפרדת הרשויות בה הכנסת בולמת ומייצבת את הממשלה.

מהו חוק יסוד? לאור המצב שלא כונן חוקה בקום המדינה, נוצר פשרת הררי שבו חייכ יזהר הררי הציע חוקי יסוד שיש להם מעמד משפטי יותר גבוה מחוקים אחרים. חוקי היסוד עסקו בתשתית של מדינת ישראל כמו חוק יסוד הכנסת, חוק יסוד הממשלה, חוק יסוד הצבא וחוק יסוד הנשיא. רק ב-1992 הוסיפו שני חוקי יסוד על זכויות אדם- כבוד האדם וחירותו וחופש העיסוק, כאשר החוק היסוד האחרון הוא חוק הלאום ב-2018 אשר ראו בו את הרגל השלישי של החוקה העתידית אשר מתארת את מדינת ישראל כמדינת לאום של העם היהודי.

מהו הסטטוס קוו? זהו מונח הקובע התנהלות עניינים במדינת ישראל בענייני דת ומדינה, ומתייחס להסדריו הראשוניים. המקור המוכר ביותר לסטטוס קוו הוא מכתב ששלח דוד בן גוריון בשנת 1947 לבני הישיבות. המכתב נועד להגיע להסכמות עם הציבור הדתי בנושאי דת ומדינה לקראת הקמת המדינה ועסק בארבע סוגיות מרכזיות: שבת, כשרות, דין אישי וחינוך. הנושא של 'תורתו אמונתו', באמצעותו בני ישיבות לומדים תורה על פני גיוס לצבא, עלה גם במסגרת הסטטוס קוו ומהווה בסיס לדיונים רבים כיום על 'שוויון בנטל'. נושאים של נישואים וגירושים דתיים במסגרת המדינה נשארו מתקופת המנדט הבריטי. בנוסף לחוקים הרשמיים, נוצרו גם נוהגים והסכמות בלתי כתובות שנחשבו חלק מהסטטוס קוו, למשל שלא מפעילים תחבורה ציבורית בשבת וההבנה שיהודי מוגדר לפי ההלכה. הסטטוס קוו נוצר מתוך רצון לשמור על אחדות העם ולהימנע מעימותים חריפים בענייני דת ומדינה, אך כיום עם שינוי דעות ודמוגרפיה, קיים רצון לשנות נושאים אלו באמצעות חקיקה.

מהו ביקורת שיפוטית ועילת הסבירות? ביקורת שיפוטית היא סמכותו של בית המשפט העליון לבחון החלטות של הממשלה והכנסת ולפסול אותן אם הן מנוגדות לחוקי היסוד או לעקרונות המשפט. אחד הכלים המרכזיים שבהם השתמש בית המשפט עבור כך הוא עילת הסבירות, המאפשרת להתערב בהחלטות ממשלה שנחשבות בלתי סבירות באופן קיצוני. תומכי עילת הסבירות טוענים שהיא מגינה על הדמוקרטיה, מונעת שחיתות ושומרת על זכויות האזרחים כאשר הממשלה פועלת בצורה לא תקינה. לעומתם, מתנגדי העילה טוענים שבית המשפט קיבל כוח רחב מדי להתערב בהחלטות נבחרת הציבור, וכי הדבר פוגע בעקרון הדמוקרטי של שלטון העם.

במסגרת הרפורמה המשפטית של הממשלה בשנת 2023, חוקקה הכנסת תיקון **בחוק יסוד: שפיטה** שביטל את האפשרות של בית המשפט להשתמש בעילת הסבירות נגד החלטות הממשלה והשרים. המהלך עורר מחלוקת ציבורית רחבה והוביל להפגנות

גדולות ברחבי הארץ. לפני אירועי ה-7 באוקטובר, זה היה אחד הסעיפים המרכזיים היחידים מהרפורמה שעברו בפועל. בהמשך, בינואר 2024, פסל בית המשפט העליון את החוק וקבע שביטול מוחלט של עילת הסבירות פוגע באופן חריג באופייה הדמוקרטי של המדינה. זהו נושא אשר עדיין נידון במדינה כחלק מדיון רחב על סמכויות בית המשפט וחשיבות איזונים ובלמים מול הכנסת, אולם בעצימות נמוכה יותר מאז ה-7 באוקטובר 2023.

איזה שיטת בחירות קיימת במדינת ישראל?

המערכת היא **דמוקרטיה פרלמנטרית**, כלומר אנחנו בוחרים מפלגה ואת ההרכב של הפרלמנט. מתוך זה נבחר ראש הממשלה והפרלמנט מאשר את הממשלה. זאת לעומת ארצות הברית שהיא **נשיאותית** בה אנשים בוחרים נשיא ואת הפרלמנט בנפרד. כאן ההפרדה אינה מוחלטת.

ניתן לראות את העובדה הזאת בכך שרוב השרים הם גם חברי כנסת המשתתפים בהצבעות במליאה. וכך הממשלה אשר מכהנת בכנסת מפקחת באיזשהו מקום על עצמה ויכולה גם לבקר את עצמה ויוצר מצב מורכב שהרשויות משתלבות באיזשהו אופן. לכן יש צורך באיזונים ובלמים שונים בכדי להתמודד עם זה.

מידע כללי אודות תפקוד הכנסת:

באופן רגיל הכנסת מתכנסת פעמיים בשנה לשני מושבים - בקיץ ובחורף. מושב חורף מתכנס לאחר פגרת קיץ עם תום החגים ומושב קיץ מתחיל לאחר פגרת הפסח. הכנסת פועלת במתכונת של פעילות בימי שני, שלישי ורביעי כ-8 חודשים במהלך השנה. עם זאת, במהלך הפגרות יכולה להתקיים ישיבת מליאה לבקשתם של לפחות 25 חברי כנסת.

המליאה של הכנסת מתכנסת בימי שני, שלישי ורביעי וכן מתקיימים פגישות וועדות מתכנסים בימים אלו גם כן. בימים ראשון וחמישי פגישות כאלו אינם מתכנסות וחברי הכנסת נוטים להקדיש ימים אלו עבור פעילות בשטח או פגישות עם בוחרים. המטרה בכך היא להעניק איזון בין הפעילות בתוך המשכן לבין ההתמודדות עם הנושאים השונים באמצעות סיורים ופגישות מחוץ למשכן.

חובה על כל חבר כנסת להיות בממוצע בתוך המשכן כשני שלישי משבוע העבודה. אם חבר כנסת נעדר יותר מכך, מוטלת סנקציה באמצעות תשלום קנס והמידע הזה מוצג לציבור. הוועדות והמליאה מצולמות על מנת שהציבור יוכל לראות מה מתקיים בדיונים השונים, מה חברי כנסת שונים אומרים ולקבל את המידע ושקיפות אודות מה מתרחש בבית המחוקקים שהם בחרו. באמצעות הידע והמידע הציבור יכול לקחת חלק במה שמתרחש או לבקר את המתרחש.

בהמשך יפורט תפקידי הוועדות והמליאה.

תהליך הבחירות במדינת ישראל:

הבחירות שיש לנו היא **ייצוגית פרלמנטרית** ולכן אנחנו מצביעים עבור מפלגה ולא אדם מסוים. הבחירות במדינת ישראל מתקיימים כל 4 שנים כאשר בוחרים מגיל 18 ואפשר להיבחר מגיל 21. הבחירות האחרונות היו ב-2022 עבור הכנסת ה-25 ואנחנו כעת יוצאים לבחירות עבור הכנסת ה-26.

לפי חוק יסוד הכנסת משנת 1958 וחוק הבחירות לכנסת משנת 1969, הבחירות הם **כלליות, ארציות, ישירות, שוות, חשאיות, ויחסיות (כ"ח איש"י)**. מה העקרונות הללו קובעים?

כלליות- זה אומר שכלל אזרחי המדינה בעלי זכות הצבעה יכולים להשתתף בבחירות. אולם גורמים בתפקידים מסוימים כמו נשיא המדינה, מבקר המדינה, קצינים בצבא, עובדי מדינה בכירים, ושופטים ודיינים מוגבלים ביכולתם להיבחר, אלא אם כן התפטרו מתפקידם 100 ימים או שישה חודשים לפני הבחירות, אשר נקרא "תקופת צינון". **דוגמא**: בני גנץ שהקים מפלגה או לשעבר אלופה אורנה ברביבאי שהייתה במפלגת "יש עתיד".

הכנסת לא קובעת כיצד נקבע הסדר של הרשימה. הרשימות לכנסת מורכבות מבעוד מועד עבור הבחירות. חלק מהמפלגות (לדוגמא ליכוד, הציונות הדתית והדמוקרטים) יש להם פריימריז, כלומר שאזרחים המתפקדים למפלגות אלו יכולים לקבוע את הסדר של הרשימות לכנסת. במפלגות האחרות ראש המפלגה קובע את הסדר, המפלגות החרדיות וועד רבנים קובעים את הסדר ומפלגת רע"מ נקבעת ע"י מועצת השורא.

יש לציין שלפי החוק, הבחירות מתקיימות כל ארבע שנים, אולם הרבה פעמים מקדימים את הבחירות משלל סיבות שונות שמפורטות בעמוד הבא.

חשאיות- ההצבעה בקלפי הן חשאיות מאחורי הפרגוד, על מנת למנוע הפעלת לחץ בעת הצבעה.

ארציות- מדינת ישראל היא אזור בחירה אחד ולא כמו ארה"ב אשר כל מדינה מהווה אזור בחירה ומחולקת אף לאזורים יותר ספציפיים עבור חלק מהבחירות.

ישירות- האזרחים הישראלים בוחרים את הכנסת באופן ישיר בעצמם (לעומת ארה"ב אשר יש להם אלקטורים שבוחרים את הנשיא לאחר שהאזרחים מצביעים - *electoral college*)

שוות- יש שוויון בין כל הקולות מה שאומר שהקול של בנימין נתניהו הוא שווה לקול של כל אזרח אחר.

יחסיות- רשימת מועמדים נכנסת לכנסת ע"פ מספר הקולות שקיבלה באופן יחסי ובלבד שעברה את אחוז החסימה, שזה 3.25%, כלומר שיש צורך במינימום ארבע מנדטים בעצם על מנת להיכנס לכנסת. אחת המגרעות בשיטה הזו היא העובדה שיש ריבוי של מפלגות מה שמעניק ייצוג קטן של מנדטים עבור המפלגות בגלל הפילוג הרב. לפיכך אנחנו רואים שיש ייצוג רחב מול משילות. האפשרות להגיע לממשלה יעילה היא באמצעות מספר מועט יותר של מפלגות שיהיו יותר גדולות.

הצבעת שליחים בחו"ל ומקרים מיוחדים

מכיוון שכל אזרח ישראלי רשאי לקבל את ההזדמנות לבחור, יש קלפיות מיוחדות שמוצבות מספר ימים לפני קיום הבחירות במקומות שונים בארץ כגון בתי-חולים, בתי-סוהר, ובסיסים צבאיים.

מלבד זאת, ישראלים אשר מייצגים את ישראל בחו"ל כמו דיפלומטים יכולים להצביע בקלפיות מיוחדות בשגרירויות וקונסוליות ברחבי העולם אשר מוצבות מספר שבועות לפני מועד הבחירות.

רק בשנת 2013, נתן שרנסקי, אשר היה יו"ר הסוכנות היהודית דאז, קידם את מעמד השליחים בחו"ל כך שגם יוכלו להצביע בשגרירויות בחו"ל. לכן מאז, שליחים של הסוכנות היהודית, קק"ל וקרן היסוד הם באותו מעמד כמו דיפלומטים ישראלים ומצביעים יחד איתם בשגרירויות ובקונסוליות. החוק עבר בשנת 2014 ומאז זהו מעמד השליחים בחו"ל עבור הבחירות לישראל.

קולות אלו נספרים לאחר שנספרים הקולות בקלפיות בארץ. מכיוון שההצבעות הללו מתקיימות לפני מועד הבחירות, ייתכן ומישהו יגיע לאזור המגורים על מנת להצביע שוב. לכן, ההצבעות של הקלפיות המיוחדות מובאות לכנסת ולאחר ספירת הקולות הארציות והן נספרות בספירה מיוחדת אחד-אחד על מנת לוודא שכל אזרח הצביע פעם אחת בלבד.

באילו מקרים יוצאים לבחירות מוקדם?

- (1) העברת חוק לפיזור הכנסת בשלוש קריאות.
 - (2) תקציב- יש צורך להעביר תקציב עד 31 במרץ ואם זה לא עובר, יוצאים לבחירות.
 - (3) רוה"מ מתפטר
 - (4) הצעת אי אמון בממשלה שצריך להצביע עליו 61 חברי כנסת. הכנסת פועלת מתוך כך שיש לה אמון בממשלה וכאשר יש הצעת אי אמון יש צורך להציע אלטרנטיבה. ישיבות המליאה בימי שני נפתחים עם הצעות אי אמון. זהו כלי דמוקרטי עבור האופוזיציה אשר מראים את חוסר האמון שלהם בממשלה ובהתנהלות הקואליציה.
- לפיכך, הצעות אי אמון מונחות על השולחן של הכנסת כמעט מדי שבוע. בחוק היסוד: הממשלה, נקבע שצריך רוב יחסי של 61 ח"כים, בניגוד לרוב רגיל, ומעבר לזה יש צורך להציע מחליף לראש הממשלה בהצעה שכזאת. זה גורם לכך שהממשלה אינה נופלת כל יום שני, אלא המצב מצריך יותר עבודה וחשיבה לפני הפלת הממשלה.

איך הבחירות קורות?

זה אומר בפועל שכאשר מגיעים ליום הבחירות, לוקחים את כל הקולות ומחלקים את זה ל-120 על מנת להבין כמה מנדט אחד שווה. לפי זה מחשבים כמה מנדטים קיבלה כל מפלגה.

לאחר שמוגדר כמה מנדטים קיבלה כל מפלגה, הנשיא מקבל המלצות מראשי המפלגה מי הם ממליצים שירכיב את הקואליציה, אך הנשיא מקבל את ההחלטה בפועל. מוטל על ראש הסיעה הגדולה לרוב להרכיב את הקואליציה ויש 30 ימים עם אפשרות להארכה.

על מנת להרכיב קואליציה יש צורך להגיע למינימום של 61 ח"כ.

כיצד מגיעים לזה? באמצעות משא ומתן בתקופת 30 הימים הללו. המו"מ כולל הסכמים על תקציב, חקיקה, ויותר מכל תפקידי שרים או סגני שרים. לכן אנחנו רואים לרוב שחברי כנסת הם גם שרים.

כאשר מרכיבים קואליציה של 61 ח"כ לפחות, מגיעים להרכבת ממשלה ויצירה של קואליציה ואופוזיציה. האופוזיציה אינה נמצאת בממשלה אך תפקידה לא פחות חשובה משום שמטרתה היא לחוקק חוקים, לבקר, ולעמוד מנגד לקואליציה ולפעולות שלה ולייצג את הציבור אשר בחר אותה.

החוק הנורווגי: מכיוון שחברי כנסת הם גם לעיתים שרים, חשוב לציין שיש גם שרים וסגני שרים שאינם ח"כ. זה מתאפשר בעקבות החוק הנורווגי הקטן שמדינת ישראל אימצה בשנת 2015. זה נותן לחברי כנסת שמונו להיות שרים או סגני שרים להתפטר מתפקידם ולהיות שרים בלבד, וזה מאפשר לאדם הבא ברשימה להצטרף לכנסת במקומם ומעניק כוח נוסף לרשימה בכנסת. יש לציין שראש הממשלה הוא השר היחיד שהוא גם ח"כ ואסור לו להתפטר מתפקידו כחבר כנסת.

כיצד רשימות מתפקדות?

חברי הכנסת שנבחרים מטעם רשימה כלשהי ומייצגים אותה, שכן לא נבחרו באופן ישיר, אלא על סמך מיקומם ברשימה. עם זאת, חברי הכנסת בוחרים בעצמם את הנושאים שיתעסקו בהם ושחשובים עבורם.

לפיכך, תפקידם הפרלמנטרית של חברי הכנסת היא לייצג את עמדתם במסגרת הסיעה ועמדתם הקואליציונית. הם מבצעים את תפקידם בנוגע לחקיקה, פיקוח, דיון וייצוג בתוך מסגרות אלו. בין אם מדובר על השתתפות בוועדות ובמליאה, הכנת מסמכים ומפגשים שונים עם הציבור, ח"כ פועלים בעצמם אולם בתוך מסגרת זו.

חבר כנסת נשבע אמונים לכנסת אשר גורם לכך שיפעל בנושאים אשר חשובים לו, אך מכיוון שבכנסת חברי הכנסת נבחרים לפי סיעות, הסיעות קובעות כיצד יצביעו בנושאים מהותיים. כאשר חבר כנסת פועל נגד החלטה זו, מוטלת עליו משמעת סיעתית וקואליציונית. כלומר, ח"כ יקבל עונש על כך שלא הצביע יחד עם הסיעה שלו (מפלגה) והקואליציה או אופוזיציה בהתאמה.

מה הם הכלים של האופוזיציה?

למרות שהאופוזיציה היא קטנה יותר מהקואליציה, יכולה להיות לה השפעה רבה בכנסת והתבטאותיה וקידום הנושאים החשובים לה הם משמעותיים. זה מאפשר ייצוג עבור כלל הציבור ובנוסף איזונים ובלמים ואפשרות לביקורת מול פעילויותיה של הקואליציה.

1) חקיקה: האופוזיציה יכולה ליזום ולהוביל חוקים אשר מתאימים לציבור שלהם ולהוביל מהלכים ושינויים. הסיכוי לחוק לעבור הוא גדול יותר כאשר זה נמצא בשיתוף פעולה עם הקואליציה, אך בהחלט מדובר על כלי דמוקרטי חשוב של האופוזיציה בכנסת.

2) הצעת אי-אמון: ישיבות המליאה בימי שני נפתחים עם הצעות אי אמון. זהו כלי דמוקרטי עבור האופוזיציה אשר מראים את חוסר האמון שלהם בממשלה ובהתנהלות הקואליציה. על מנת שההצעה תעבור, צריך רוב מיוחס של 61 ח"כ ובנוסף גם הצעה לממשלה חלופית במקום זאת הקיימת.

רק פעם אחת נפלה הממשלה במסגרת הצבעה זו במרץ 1990, בתקרית אשר מכונה "התרגיל המסריח". יצחק רבין העניק כינוי זה כאשר שמעון פרס ניסה להפיל את הממשלה של שמיר באותה תקופה ולהקים במקומה ממשלת שמאל-חרדים במקום ממשלת האחדות הלאומית אשר התקיימה באותה התקופה. שמיר שמע על התכנונים להצעת אי אמון ופיטר את פרס מהממשלה, אשר היה שר האוצר דאז. בעקבות זה, שאר שרי "העבודה" התפטרו והממשלה נפלה. בבחירות פרס קיבל מהנשיא את האחריות להרכיב קואליציה. הוא אמנם הצליח להגיע ל-61 אבל ביום האישור 2 מח"כ מאגודת ישראל לא היו נוכחים בגלל הוראתו של הרבי מליבוויאטש. פרס לא הצליח להתקדם עם מגעים קואליציוניים לאחר ארכה ולכן שמיר נאלץ להרכיב קואליציה במקומו והגיע לקואליציית ימין צרה בסופו של דבר. עם זאת, אנחנו יכולים לראות את השימוש בכלי הדמוקרטי על מנת לשנות את הממשלה, אשר ניסיון זה בהחלט בא לידי ביטוי כאן. פעם היה צורך רק ברוב רגיל על מנת להפיל את הממשלה אך מאז "התרגיל המסריח" תיקנו את חוק היסוד: הממשלה, בה נקבע שצריך רוב יחסי של 61 ח"כים, בניגוד לרוב רגיל, ומעבר לזה יש צורך להציע מחליף לראש הממשלה בהצעה שכזאת. זה גורם לכך שהממשלה אינה נופלת כל יום שני, אלא המצב יותר מורכב להביא לסיטואציה שכזאת.

3) שאילתות: ח"כ מהאופוזיציה מגישים שאלות לשר או לראש הממשלה בנוגע לעבודתם ותפקידם. חובה על השר או ראש הממשלה לענות ולתת את המידע תוך 21 יום.

התנהלות הוועדות והמליאה בכנסת

וועדות הכנסת הן גוף של הרשות המחוקקת אשר מתקיים עיקר תהליך החקיקה ובא לידי ביטוי גם פיקוח.

יש לנו שני סוגים של וועדות, 12 וועדות קבועות וועדות זמניות. הוועדות הקבועות הן רלוונטיות תמיד ולא משתנות כאשר הכנסת מתחלפת. וועדות קבועות אלו מתעסקות במגוון הנושאים הקשורים לחיי היום יום בישראל, כמו: וועדת הכספים, וועדת החוץ וביטחון, ועדת החינוך, התרבות והספורט. ועדות זמניות הן וועדות לעניין מסוים והן לא קבועות ומשתנות לאחר כל בחירות, למרות שהן יכולות גם להישמר מבחירות לבחירות.

כיצד קובעים את הרכבי הוועדות ויושבי הראש שלהן?

לאחר הבחירות, מזכיר הכנסת, עו"ד דן מרזוק יזמין את נציגי הרשימות על מנת לקבוע את הרכב הוועדה המסדרת, אשר תקבע את הוועדות השונות שבהם יהיו חברי הכנסת השונים. בגלל ריבוי הוועדות, לרוב ח"כ נמצאים ביותר מוועדה אחת.

הוועדה המסדרת אחראית לקבוע אילו ח"כ יהיו באיזו וועדה, מי יהיה יו"ר של כל וועדה וגם את סדר מיקום הסיעות באולם המליאה. בנוגע ליו"ר הוועדות, מקובל ש-9 יהיו מהקואליציה ו-3 יהיו מהאופוזיציה כאשר חובה שבועדה לביקורת המדינה יהיה יו"ר אשר הוא או היא מהאופוזיציה.

יש לציין וועדה מיוחדת אחת שהיא וועדת האתיקה, והיא בודקת כאשר ח"כ חורג מכללי האתיקה הנהוגים. הוועדה מפרשת את כללי התקנון ואת התקדימים השונים וזאת בעקבות התרחשויות והמלצות של יו"ר הכנסת וסגניו בעבודת המליאה וזוהי בעצם קובלנות לחבר הכנסת. מי שממנה את יו"ר וועדה זו הוא יו"ר הכנסת כאשר יש 2 חברי כנסת מהקואליציה ו-2 מהאופוזיציה אשר הם נציגים בוועדה זו. יש ייצוג שווה בין הקואליציה והאופוזיציה עבור התייחסות וביקורת שווה.

תפקיד הוועדה- חקיקה:

זהו המקום שמדיינים, עוסקים, מוסיפים, מורידים וכותבים את התוכן של הצעות החוק השונות. חברי הכנסת משתתפים רבות בוועדות על מנת לתת את הדעה שלהם על הצעות החוק. מלבד זה, מומחים שונים ונציגים שונים מהממשלה באים על מנת לקדם את האינטרסים שלהם עבור הצעות החוק השונות. יחד מגיעים להחלטות בנוגע לתוכן של החוקים הללו ולכן עיקר העבודה על החוקים נעשית בעצם בתוך הוועדה.

יש שלוש סוגי הצעות חוק:

- (א) ממשלתית אשר מועלית על ידי הממשלה, כלומר שר כלשהו
- (ב) הצעה פרטית אשר מועלית על-ידי חבר כנסת
- (ג) תקציבית.

ההבדל ביניהם הוא שהצעה פרטית עוברת קריאה טרומית. כל אחד מהם צריך לעבור שלוש קריאות במליאה בטרם ייכנס לספר החוקים של מדינת ישראל. ההצעה הטרומית היא חשובה שכן מספר ההצעות הפרטיות עלו משמעותית בשנים האחרונות, לדוגמא במושב הראשון של הכנסת ה-25 הועלו 3309 הצעות חוק, 96% מהם פרטיות ורובן לא עברו את הקריאה הטרומית.

לאחר שהצעת החוק עבר קריאה טרומית במליאה, הוא מגיע לוועדה הרלוונטית עבור דיון וכתובה יותר נרחבת עם תוכן רלוונטי.

בראש השולחן יושב יו"ר הוועדה. משמאלו יושבים בין 9-17 חברי כנסת שאינם יכולים להיות שרים, וכמו כן גם יו"ר אינו יכול להיות שר. המטרה היא שיהיה מספר אי-זוגי של חברי כנסת עבור יעילות בהצבעות בתוך הוועדה. מן הצד השני של השולחן יהיו מומחים שהם מוזמנים לוועדה או אנשים שיכולים לבקש להיות מוזמנים לוועדה. אלו מסייעים בתוכן של החוק ומה חשוב שייכלל בתוך החוק.

לאחר קריאה ראשונה במליאה, החוק חוזר לוועדה ונכתב בצורה יותר מפורטת על מנת שכל הפרטים הרלוונטיים יהיו בתוך אותו החוק. בקריאה שנייה מצביעים על כל סעיף וסעיף בנפרד במליאה ואם מצביעים בעד, הוא עובר לקריאה שלישית מיד ומצביעים על החוק כולו. אם הוא עובר קריאה שלישית הוא מצטרף לספר החוקים של מדינת ישראל.

וועדת העלייה הקליטה והתפוצות:

אחת מהוועדות הקבועות בכנסת אשר דנות בנושאים סביב עלייה וקליטה שגם נוגע ליהודי התפוצות. ח"כ גלעד קריב עומד בראשות הוועדה. ניתן לצפות בנושאי הוועדה השונים לאחרונה בעמוד הייעודי לוועדה כאן. הנושאים אשר דנו לאחרונה כוללים: היעלמותה של הילדה היימנוט קסאו, פחד של יהודים צעירים מאנטישמיות בקמפוסים ברחבי העולם, חילוץ ילדי כת "לב טהור" בגאוטמלה, ושיח אודות מספר היורדים ממדינת ישראל. הוועדה עוסקת במגוון התפוצות השונות הנמצאים בארץ ובחו"ל, הכולל גם את האתגרים וההתמודדויות והדרכים השונות אשר ניתן לעזור ולסייע.

מליאה

המליאה מחולקת לשלושה מפלסים - קומת ח"כ והממשלה, יציע הכבוד ויציע הציבור. יציע הציבור - כל מי שיש לו ת"ז או פספורט יכולים להיכנס למליאה כאשר היא מתכנסת בעת שגרה.

יציע הכבוד - חברי פרלמנט, שגרירים ודיפלומטים ואורחים של ח"כ ושל הכנסת יושבים כאן.

המפלס התחתון הוא כאמור מפלס ח"כ והממשלה. צורת סדר הישיבה כאן מזכירה מנורה שהיא סמל המדינה והסמל של הכנסת. בתוך מנורה זו, השולחן האמצעי זה שולחן הממשלה כאשר ראש הממשלה יושב בראש השולחן הזה. מימינו יושבת הקואליציה שכן היא יד ימינה של הממשלה ומשמאל לשולחן זה יושבת האופוזיציה.

כיצד ההצבעה מתנהלת?

המקומות של חברי כנסת הם קבועים. חברי הכנסת אינם תמיד נוכחים כאשר המליאה מתכנסת משום שלעיתים מתרחשים פגישות ברחבי המשכן באותו הזמן. לכן, כמה דקות לפני הצבעה תהיה צלצול אשר מתריע את חברי הכנסת. חברי כנסת מצביעים בעד, בנגד או נמנע ויש להם 10 שניות לעשות זאת כאשר ההצבעה מתחילה.

כמה ח"כ צריכים להיות עבור הצבעה?

במדינת ישראל צריך רק יו"ר כנסת ושר על מנת לקיים את המליאה ואין קוורום בכנסת (רק בישראל ושוודיה אין), מינימום של חברי כנסת עבור קיום ישיבה או הצבעה. זה

אומר שהצבעות יכולות לעבור בנוכחותם של שר ויו"ר בלבד. יש לשים לב שעבור חוקי יסוד ותקציב או החלטות מיוחדות אחרות כמו חוק פיזור הכנסת או הצבעת אי אמון בממשלה יש צורך שרוב מח"כ יצביעו בעד, כלומר מינימום 61.

בקדמת החדר על בימת הכנסת יושב יו"ר הכנסת. המושב שלו מוגבה יותר מכולם משום שהוא ראש הרשות המחוקקת בישראל והוא הסמכות העליונה פה. יו"ר הכנסת (כיום אמיר אוחנה) נבחר בהצבעה בישיבה הראשונה של הכנסת לאחר הבחירות. הוא מכהן במשך תקופת כהונת הכנסת עד הבחירות הבאות. יש לשים לב כי ליו"ר יש 11 סגנים מהמפלגות השונות.

ליו"ר הכנסת יש כמה תפקידים- הוא מנהל את הכנסת, הוא מייצג אותה בפרלמנטים זרים ברחבי העולם, והחשוב מכל הוא ניהול ישיבות הכנסת ווידוא מילוי התקנון על ידי חברי הכנסת השונים. הוא אחראי על ניהול הישיבות השונות. זה אומר שהוא מבקש מחברי הכנסת להצביע, מזמין חברי כנסת לנאום, מודיע על הסדר של הדיונים, נאומים או הצבעות גם כן. הוא מקציב זמנים עבור חברי הכנסת והוא גם קורא לסדר. יש לו את הכוח להוציא חברי כנסת מהמליאה.

מימין ליו"ר הכנסת יושבת מזכיר הכנסת, עו"ד דן מרזוק, אשר הוא עובד כנסת ויד ימינו של היו"ר. הוא אחראי על מילוי תקנון הכנסת, רשימת הנואמים, קישור בין הכנסת לממשלה, טיפול בנושא הבחירות וזכויות כל הסיעות.

משמאל ליו"ר הכנסת נמצא דוכן הנואמים של הכנסת. גם ראשי מדינות זרות נואמים בדוכן נואמים. מצד שמאל למטה של דוכן נואמים זה יש דוכן נואמים מונגש עבור חברי כנסת המתניידים בכיסאות גלגלים, המאפשר לכל אחד באשר הוא לנאום.

חברי הכנסת משתמשים בדוכן נואמים זו לא רק כדי להעלות הצעות חוק, אלא גם כדי להעלות נושאים אשר עולים על סדר היום הלאומי. יש לנו את הכלי הדמוקרטי של 'נאומים בני דקה' אשר מתרחש בכל יום שלישי. נאומים אלו פותחים את ישיבת המליאה.

מידע לקראת בחירות 2026:

חברי כנסת נוכחיים:

<https://main.knesset.gov.il/apps/mklobby/main/mks-attendance/faction-mks-presences>

הנה תיאור ותמונות של כל חברי הכנסת וניתן לראות את הנוכחות שלהם נכון לעכשיו במשכן. מי שהתמונה שלו צבעונית אומר שהם נמצאים במשכן הכנסת לעומת אלו שנמצאים בשחור-לבן.

מידע על חברי כנסת ה-25:

הרבה ח"כ חדשים בכנסת הנוכחית: 40. מכהנות בכנסת הנוכחית 31 נשים. מכהנים בכנסת זו 12 ערבים ודרוזים. 29 חברי כנסת הם דתיים ו-18 הם חרדים, כלומר ש-47 חברי כנסת הם דתיים. אחד מהם הוא רפורמי, ח"כ גלעד קריב. מכהנים 4 ח"כ מהקהילה הלהט"בית. יש 5 חברי כנסת שהם יוצאי מערכת הביטחון בדרגת אל"מ ומעלה. בנוסף מכהנים 11 ח"כ שהיו בעבר ראשי עיריות או מועצות.

לקראת בחירות 2026, חשוב לציין שוועדת הבחירות קובעת את הדד-ליין להגשת רשימות להתמודדות בבחירות. ייתכן שיהיו שינויים או חיבורים עם מפלגות אחרות על מנת להגדיל את הסיכויים לעבור את אחוז החסימה. נכון לעכשיו, הנה סקרים בבחירות אשר כדאי להתעדכן מעת לעת מכיוון שהנתונים משתנים:

<https://www.israelhayom.co.il/news/politics/election2026> - ישראל היום

<https://special.n12.co.il/elections2026> - חדשות 12

אתר ועדת הבחירות המרכזית - <https://www.gov.il/he/departments/central-elections-committee/govil-landing-page>

אתר ממשלתי עם מידע על המפלגות השונות הרשומות ניתן למצוא כאן: [לחץ כאן](#)

על מפלגה לקבל 3.25% מהקולות כדי לעבור את אחוז החסימה ולהיכנס לכנסת, עם מינימום של 4 מקומות. לעיתים רשימות מתחברות יחד וכך ייתכן שמפלגה מסוימת יש לה ייצוג של פחות מ-4 מקומות.

הנושאים הבווערים לקראת הבחירות הקרובות

להלן הנושאים הבווערים של המפלגות השונים, על מנת להבין את המתרחש ואת הדיונים סביב הבחירות הקרובות:

(1) חוק השבות וביטול סעיף הנכד: חוק השבות הוא אחד החוקים המרכזיים

במדינת ישראל, והוא מעניק לכל יהודי את הזכות לעלות לישראל ולקבל אזרחות. בשנת 1970 נוסף לחוק "סעיף הנכד", שקובע כי גם ילד, נכד ובן זוג של יהודי זכאים לעלות לישראל, אפילו אם אינם יהודים לפי ההלכה.

סעיף זה עומד במרכז דיונים רבים בוועדת העלייה והקליטה של הכנסת. תומכי הסעיף טוענים שהוא מחזק את הקשר עם יהדות התפוצות, מונע פיצול משפחות ומהווה תשובה היסטורית לרדיפות ואנטישמיות, במיוחד לאחר השואה והאנטישמיות מאז ה-7 באוקטובר. מנגד, מתנגדי הסעיף טוענים שהוא מאפשר עלייה של אנשים שאינם יהודים מבחינה הלכתית ועלול להשפיע על הזהות היהודית של המדינה.

הדיון האחרון בנושא זה התקיים במהלך 2025 כאשר יו"ר נעם, ח"כ אבי מעוז, העלה בכנסת הצעה לביטול סעיף הנכד. אולם נכון להיום, הוא עדיין בתוקף ומהווה חלק משמעותי ממדיניות העלייה של ישראל.

(2) המלחמה בישראל מה-7 באוקטובר 2023: המלחמה שפרצה השפיעה באופן עמוק

על החברה הישראלית והמערכת הפוליטית בישראל. אחד הנושאים המרכזיים שעלו בעקבות הטבח והחטופים של ה-7 באוקטובר הוא שאלת האחריות למחדל הביטחוני והמודיעיני. רבים מהחברה ומפלגות שונות דורשות להקים "ועדת חקירה ממלכתית" שתבדוק את התנהלות הממשלה, הצבא וגורמי הביטחון לפני ה-7 באוקטובר ובמהלכה. מפלגות ותנועות שונות, ובהן קבוצות של משרתי

מילואים, מדגישות את נושא האחריות והשיקום הלאומי כחלק מרכזי מהשיח הציבורי והפוליטי.

(3) חוק הגיוס ושוויון בנטל: סוגיית גיוס החרדים לצה"ל מהווה אחד השסעים המרכזיים בפוליטיקה הישראלית. במשך שנים רבות ניתנו פטורים לתלמידי ישיבות במסגרת עקרון "תורתו אומנותו", שלפיו לימוד התורה נחשב לתרומה מרכזית לעם ישראל. חשוב להזכיר שזהו נושא שהתקבל כחלק מהסטטוס קוו בימיו של דוד בן גוריון מול תלמידי הישיבות. עם הרקע של ה-7 באוקטובר והצרכים הגוברים של צה"ל, מפלגות רבות וחלקים גדולים בציבור, במיוחד אלו המשרתים ונמצאים במשפחות מילואים, דורשים "שוויון בנטל" ובפרט שוויון בגיוס. הכוונה היא שתהא חובת גיוס שווה לכלל האזרחים, הכולל את הציבור החרדי. בעקבות הסבבים הרבים של המילואימניקים במהלך הלחימה הארוכה, הסוגיה הפכה לבוערת ומשמעותית ביותר.

להלן פירוט על המפלגות הנוכחיות, מי עוד בראשה, מה מאפיין אותם ואת דעותיהם וקהל המצביעים שלהם.

מלבד הנושאים האלו, תוצאותיה והמתרחשות ועימותים עם המשטר האיראני, ובכלל נושא הביטחון עומד בראש סדר הנושאים של המפלגות השונות, לצד התייחסות לנושאי דת ומדינה וכלכלה ונושאים חברתיים שונים.

הסדר שלהלן הוא אקראי:

(1) הליכוד – בראשות בנימין נתניהו. מפלגה ליברלית ימנית שהוקמה ב-1973. מבחינה כלכלית נוטים לשוק קפיטליסטי, חופשי וכמה שפחות מעורבות מהמדינה. מאמינים במדיניות ימין בנוגע לביטחון המתבטא במתקפה ומבצעים בישראל ומחוצה לה. כמו כן, מאמינה במפעל ההתיישבות וההתנחלויות. בנושאים של דת ומדינה, הליכוד נוטה למסורתיות ושמירת הצביון היהודי-דתני של המדינה. רשימת הליכוד נקבעת לפי פריימריז המתקיים לפני הבחירות הארציות, בו מתפקדי המפלגה קובעים את הסדר לרשימת המועמדים במפלגה.

(2) ביחד – בראשות נפתלי בנט. מדובר על מפלגה חדשה שנוצרה באפריל 2026 בעקבות החיבור בין 'בנט 2026', המפלגה של נפתלי בנט, לבין 'יש עתיד', המפלגה בראשות יאיר לפיד. המפלגה היא חדשה ועל כן אין הרבה מידע אודות המדיניות שלה בפועל, אך המצע מציין את הדברים הבאים: חוק המשרתים אשר תקדם את נושא 'שוויון בנטל', אחדות ישראל, יוקר המחיה, ומדינת ישראל כמדינה יהודית, דמוקרטית וליברלית. האתר מציין באופן מיוחד תוכנית לשיקום קו העימות בצפון, חוק הגיוס, והסדר הבדואים בנגב ותמיכתם. חשוב לציין שלפיד במצע שלו כחלק מ-'יש עתיד' אף התייחס לוועדת חקירה בנושא ה-7 באוקטובר וקידום זכויות חילוניים הכולל תחבורה ציבורית בשבת ונישואים אזרחיים. בנט ולפיד קובעים מי נמצא ברשימת המפלגה והסדר שלהם.

(3) ישר! עם אייזנקוט - בראשות גדי אייזנקוט. מדובר על מפלגה חדשה עבור בחירות 2026 ולכן אין מידע נוסף אודות המדיניות בפועל מעבר למה שנמצא במצע הנוכחי. בכל אופן, אייזנקוט אשר היה לשעבר במפלגת כחול-לבן נוטה לשמאל-מרכז. הנושאים החשובים הם חיזוק הביטחון, יחד עם חתירה לשלום אזורי. נושא השוויון בנטל נמצא במרכז המצע ואף מוצע מתווה ברור כיצד הוא יישם נושא זה מול האוכלוסיות השונות. מלבד זה, נושאים חברתיים של חופשיות ופתיחות עבור כלל אזרחי ישראל מצוינים, וקיים מצע כלכלי שהוא מרכז פרגמטי. אייזנקוט קובע מי נמצא ברשימת המפלגה והסדר שלהם.

(4) הדמוקרטים – בראשות יאיר גולן. המפלגה הוקמה בשנת 2024 כתוצאה מחיבור של מפלגות העבודה ומר"צ ומוגדרת כשמאל סוציאל-דמוקרטית. בראש סדר הנושאים החשובים למפלגה מופיע שוויון בנטל ובפרט שוויון בגיוס. מלבד זה, בנושא הביטחון, המדיניות היא שאיפה לבריתות וחיזוק הביטחון, יחד עם הפסקת הסיפוח. מעבר לכך, דגש על נושאי הממלכתיות והדמוקרטיה והימצאותה בפוליטיקה לדוגמא באמצעות כינון חוקה וגם בחינוך. כמו כן, קבלת כלל הזרמים בנושאי דת ומדינה ופתיחת שירותים ציבוריים בשבת. הכלכלה נוטה לסוציאל-דמוקרטי, עם דגש על רווחה וחיזוק השירותים הממשלתיים לציבור. מתקיימים פריימריז במפלגה אשר קובעים את סדר הרשימה לכנסת.

(5) עוצמה יהודית- בראשות איתמר בן גביר. המפלגה הוקמה בשנת 2004 ומוגדרת כמפלגה ימין קיצוני. הנושאים החשובים לה הם קידום ארץ ישראל השלמה והחלת ריבונות על שטחי יהודה ושומרון. בנוסף, חיזוק ושמירת האופי היהודי של מדינת ישראל בחינוך ומוסדות השלטון. יש לציין כי במצע מ-2022 מופיעים נושאים נוספים כמו ביטול הרשות הפלסטינית, בחינוך בגרות בתנ"ך ומחשבת ישראל, והקלת הוראות פתיחה באש. עמדות שונות הוקשחו מאז ה-7 באוקטובר אך לא קיים מצע נוכחי לבחירות 2026. יו"ר המפלגה קובע מי נמצא ברשימה ואת הסדר שלה.

(6) ישראל ביתנו- בראשות אביגדור ליברמן. המפלגה הוקמה בשנת 1999 והיא מוגדרת כימין חילונית-ציונית. הנושאים החשובים למפלגה כיום הם ועדת חקירה לטבח ה-7 באוקטובר, שויון בנטל ובגיוס, כינון חוקה, יוקר המחייה, וחיוב של לימודי ליבה. המפלגה מוכרת כדוגלת ימין בנושאים של ביטחון הכולל תמיכה בעונש מוות למחבלים, שימוש בכוח צבאי אל מול אויבים, והתנגדות להקמת מדינה פלסטינית. כמו כן, מאבקים למען חילוניים במדינה הכולל הפרדת דת ומדינה והתנגדות לכפייה דתית. ישראל ביתנו פונה רבות לקהילת העולים מברה"מ לשעבר. יו"ר המפלגה קובע מי נמצא ברשימה ואת הסדר שלה.

(7) ש"ס – בראשות אריה דרעי. המפלגה הוקמה ב-1984 ע"י הרב עובדיה יוסף זצ"ל, לשעבר הרב הראשי הספרדי בישראל ומנהיג ספרדי מוביל במאה ה-20 עד למותו ב-2013. המפלגה רואה את עצמה כמייצגת את הספרדים ומזרחים בישראל, ובפרט ספרדים ומזרחים חרדיים ועל כן עד כה רק התמודדו גברים ברשימה, למרות שב-2014 הוקמה מועצת נשים, שעם הזמן פחת כוחה. המפלגה דוגלת במניעת אפליה נגד ספרדים לעומת אשכנזים, שמירת המסורת וצביון היהודי-דתי של המדינה ואפיונה כמדינת הלכה וכן תומכת במדיניות 'תורתו אמונתו'. מבחינה כלכלית, ש"ס תומכת במדיניות סוציאל-דמוקרטית, ופועלת לקידום רווחה. בנושאי ביטחון, ש"ס נוטה ימין. למפלגה קיימת מועצת חכמי התורה אשר קובעת מי יעמוד בראש הרשימה ואת הסדר שלה יחד עם החלטות משמעותיות נוספות, כגון התפטרותה של הסיעה מהממשלה ביולי 2025.

8) יהדות התורה – בראשות יצחק גולדקנופף. המפלגה הוקמה ב-1992 כחיבור של רשימות שונות המייצגים את הציבור החרדי אשכנזי. המפלגה דוגלת בשמרנות דתית ומדינת הלכה. לרוב המפלגה נוטה ימין בשל עמדותיה הדתיות, ומאמינה מבחינה מדינית בסיפוח ערים ושטחים. כמו ש"ס, יהדות התורה מאמינה ב-"תורתנו אמונתנו" המאפשר לימוד בישיבה על פני גיוס לצה"ל. מבחינה כלכלית נוטה לעמדות שמאל סוציאל-דמוקרטיות בשל אוכלוסיית בוחריה, הנתמכים ונעזרים ביוזמות רווחה. הרשימה נקבעת על-ידי מועצת גדולי התורה המורכב משתי מחנות של חרדים אשכנזים, חסידיים וליטאים.

9) חד"ש-תע"ל – בראשות איימן עודה יו"ר חד"ש ואחמד טיבי יו"ר תע"ל. מדובר על שתי מפלגות ערביות, חד"ש שהוקם בשנת 1977 ותע"ל שהוקם בשנת 1990, אשר התאחדו יחד בבחירות שונות לאורך השנים ובפרט בבחירות הקודמות לכנסת ה-25. הם מתכוונים להתמודד יחד גם לקראת בחירות 2026. שתי המפלגות שייכות לשמאל הרדיקלי עם פלגים מרקסיסטיות-קומוניסטיות אשר לרוב מתנגדת לשבת עם הממשלה. היא שואפת לייצג את האינטרסים של ערביי ישראל ומקדמת את פתרון שתי המדינות ונסיגה מלאה מהתנחלויות, הפרדת דת מהמדינה וקידום מדינת כל אזרחיה. בנוסף, קוראים לביטול הפרטה בתחומי חינוך, בריאות, רווחה וכו' על מנת שהממשלה תנהל את הנושאים הללו במלואם. ראשי המפלגות קובעים את הרשימה והסדר שלה.

10) רע"מ – בראשות מנסור עבאס. המפלגה הוקמה בשנת 1996 כמפלגה ערבית-ישראלית אשר מוגדרת כאסלאמיסטית ושמרנית. היא נחשבת לזרוע הפוליטי של הפלג הדרומי של התנועה האסלאמית הדוגלת לקדם את האינטרסים של ערביי ישראל, הקמת מדינה פלסטינית שבירתה ירושלים ולקיים את זכות השיבה הפלסטינית. בבחירות לכנסת בעבר התחברה לרשימה משותפת יחד עם המפלגות הערביות האחרות, אך פרשה בדצמבר 2025. המפלגה מאמינה בפתרון שתי המדינות וגם נוטים לשמרנות דתית אסלאמית. הרשימה והסדר שלה נקבעים ע"י מועצת השורא, תא רוחני המחובר למפלגה.

11) בל"ד – בראשות סמי אבו שחאדה. הוקמה בשנת 1995 כמפלגה ערבית חילונית שמאל קיצונית. עמדותיה של המפלגה ונושאים החשובים לה הם מדיניים הכולל: הקמת מדינה פלסטינית שבירתה ירושלים, נסיגה מכל ההתיישבויות והתנחלויות מעבר לקו הירוק, זכות השיבה לפלסטינים ושחרור האסירים הבטחוניים והפלסטינים. בנוסף, מאמינה שישראל צריכה להיות מדינת כל אזרחיה והפרדת דת מהמדינה, הכולל הסרת הכרה במסדות הציוניים של המדינה. בכנסת ה-25 רצה כרשימה לבד ולא עברה את אחוז החסימה. הרשימה נקבעת על-ידי פריימריז של מרכז המפלגה.

12) הציונות הדתית – בראשות בצלאל סמוטריץ'. המפלגה הוקמה ב-2021 כחיבור של שלוש מפלגות דתיות יהודיות. היא מוגדרת כמפלגת ימין-דתי הדוגל בערכי שמירת הצביון הדתי-יהודי יחד עם שלמות הארץ, לאומיות וציונות. מבחינה בטחונית-מדינית, תומכים בריבונות ביהודה ושומרון תוך קו בטחוני תקיף אל מול הטרור. בהקשר לנושא הגיוס, הם תומכים בחוק הגיוס כדי לאפשר לחרדים להמשיך בלימוד התורה, על מנת שיוכלו לאחר מכן להשתלב בשוק העבודה. הרשימה נקבעת לפי פריימריז בו מתפקדים קובעים את הרשימה והסדר שלה.

13) כחול לבן – בראשות בני גנץ. המפלגה הוקמה בשנת 2019 ובכנסות השונות רצה עם רשימות שונות, אך אינה הודיעה על כך לקראת בחירות 2026. היא מוגדרת כמפלגת מרכז הדוגלת בשמירת בטחון חזק ותקיף, יחד עם הליך מדיני אשר תומך בהתיישבויות באזורים מסוימים ודורש נסיגה מאחרים על-פי אינטסרס לאומיים. בנוסף, המפלגה מקדמת נושאים חברתיים כגון תחבורה ציבורית בשבת, יחד עם כלכלה חופשית שמקדמת צדק חברתי, המתבטא גם בהרחבה תקציבית ממשלתית עבור חינוך, בריאות ורווחה. יו"ר המפלגה קובע מי נמצא ברשימה ואת הסדר שלה.

14) המילואימניקים – בראשות יועז הנדל. מפלגה חדשה עבור בחירות 2026 שהוקמה בעקבות ה-7 באוקטובר ע"י קצינים וקצינות משרתי המילואים, הנוטה ימין-מרכז. בראש סדר הנושאים נמצא שוויון בגיוס, הדורש מכל האזרחים להתייצב ולהתגייס לשורות הצבא. מלבד זה, דוגלים בקידום ממשלה ציונית, הטבות

למשרתי מילואים, והקמת ועדת חקירה ל-7 באוקטובר. מכיוון שמדובר על מפלגה חדשה בתהליכי התגבשות, לא קיים מידע נוסף אודות המדיניות בתחומים אחרים. יו"ר המפלגה קובעת את הרשימה ואת הסדר שלה.

חשוב לציין שיש שחקנים חדשים העולים על סדר היום הציבורי וייתכן ויוקמו מפלגות חדשות או שהמפלגות המפורטות לעיל יתחברו זה לזה על מנת להגדיל את המנדטים ולעבור את אחוז החסימה. מפלגות יכולות להשתנות עד התאריך שועדת הבחירות ורק לאחר תאריך זה ניתן לדעת בוודאות אילו מפלגות רצות לבחירות בכנסת.